

Jaarverslag 2023 Vereniging Zaans Erfgoed

Algemene terugblik

De Vereniging Zaans Erfgoed heeft ook in dit jaar de activiteiten gerealiseerd met een kleine groep actieve leden. Een uitbreiding van leden in werkgroepen en bestuur is zeer wenselijk. Ziekte en zeerte zijn ons niet bespaard gebleven.

Heel verdrietig was het overlijden van Jan Lapère op 17 december 2023.

Jan was jarenlang, op veel terreinen, actief voor onze vereniging. Hij was betrokken bij de totstandkoming van de Encyclopedie van de Zaanstreek en bij het digitaliseren van dit naslagwerk tot Zaanwiki. Hij maakte vragen voor de Geschiedenis Quiz en deed onderzoek bij Monumenten spreken. Jan was als “stille kracht” vaak de stuwende kracht bij veel projecten.

Ondanks deze tegenslagen hebben we elkaar in overleggen kunnen steunen en hebben we de erfgoedbelangen kunnen behartigen.

We hebben dit jaar 11 bestuursvergaderingen gehouden. We komen bijeen in het Weefhuis te Zaanwijk op de derde woensdag van de maand, om half acht.

Ook kwamen de werkgroepen (ADM, dit staat voor Advies Documentatie en Meldpunt, de pr-werkgroep en de werkgroep maritiem) dit jaar bijeen.

Algemene Ledenvergaderingen

We hielden twee algemene ledenvergaderingen, op 22 april en op 18 november.

In de april vergadering stelden we het jaarverslag en het financiële verslag van 2022 vast.

In de november vergadering is de begroting voor 2024 vastgesteld.

Om moverende reden heeft Tessa Berghouwer haar activiteiten voor onze vereniging gestopt. Paula Kannegieter kon om privéredenen voor een bepaalde periode niet deelnemen aan bestuurlijke activiteiten. Onze penningmeester Mieke van Braam had gemeld dat ze wilde stoppen met de bestuurswerkzaamheden met ingang van 1 januari 2024.

De ledenvergadering benoemde Robert Linnekamp als lid van het dagelijks bestuur, Robert neemt het penningmeesterschap op zich, vanaf 1 januari 2024.

Peter Tange werd herbenoemd in het bestuur en is voorzitter.

In onze vereniging geven we het prachtig erfgoedblad “Zaans Erfgoed” uit.

De redactie van ons blad nam afscheid van Wikje en Ruud van Ritbergen. Wikje, erelid, is ruim 38 jaar actief geweest voor onze vereniging, Ruud als grafisch vormgever.

Ook nam de redactie afscheid van Corrie van Sijl, eerst actief in de redactie en vanaf 2013 eindredacteur.

De ledenvergadering benoemde haar tot erelid.

Eindredacteur is m.i.v. 1 januari 2024 Jos Lap en Wietske van Soest de beeldredacteur.

De ledenvergaderingen werden traditiegetrouw afgesloten met een lezing; in april door Peter Ulle over de herontwikkeling van de Hemmes en in november door Jos van den Borne (Raad van den Adel) over gemeentevlaggen en gemeentewapens.

Structureel overleg met de Gemeente Zaanstad

Overleg met de Afdeling Erfgoed van de Gemeente Zaanstad

Binnen dit overleg worden alle monumentale panden besproken die bedreigd worden.

Hiervoor maakt onze werkgroep ADM een overzicht van gespreksonderwerpen en ook de gemeente vult dit aan. Het overleg vindt iedere zes weken plaats.

- We hebben 10 panden voorgedragen voor de opname als gemeentelijk monument. Ook hebben we panden uit de wederopbouwperiode ter bescherming aangeboden.
- We hebben een bezwaarschrift ingediend m.b.t. de sloop van de Beatrixflat en hebben alternatieven aangereikt.

- We ondersteunen het initiatief om een Vermaning te realiseren op het Zonnewijzerspad op de Zaanse Schans.
- Voor wat betreft de panden aan de Westzijde (24-34) sluiten we aan bij de bewonersparticipatie met als doel het behouden van de gevels.
- We zijn intensief betrokken bij de herinrichting van het Armagh's-terrein, beter bekend als de locatie waar de Pielkenroodfabriek stond in Zandijk.
- In Krommenie vragen we aandacht voor het pand Zuiderhoofdstraat 54A, beter bekend als de schoenwinkel.
- Actueel was de ontwikkeling van Zonnelaan 1 in Krommenie, waar we een lans braken voor behoud.

Overleg met de afdeling Handhaving van de Gemeente Zaanstad

Naast het overleg met de Afdeling Erfgoed hebben we ook regelmatig overleg met de afdeling handhaving van de Gemeente Zaanstad.

In de overleggen met de gemeente hebben we ook stilgestaan bij:

- 50 jaar Zaanstad
- Naoorlogs erfgoed (periode 1945-1990)
- Overleg met woningbouwcorporaties
- Subsidie van de Farogelden (Het Verdrag van Faro roept op om cultureel erfgoed in dienst te stellen van de samenleving.)
- Samenwerking met Stichting Babel (een Zaanse architectuur platform)
- Thema uitwerking van "nep of echt"
- Evaluatie van erfgoedstrategie "Erfgoed Leeft"

Vernieuwen van onze website

De opzet was om de site onder te verdelen in een deel voor de leden en een publieksdeel.

Komende acties zijn het plaatsen van bestuursinformatie, informatie over werkgroepen, jaarverslagen, activiteiten, erfgoedagenda, nieuwsbrieven en succesverhalen.

Activiteiten PR-werkgroep

De PR-werkgroep heeft een actieve bijdrage geleverd aan;

Organisatie van ledenvergaderingen

Vrijwilligersuitje

Zaterdag 24 juni zijn alle vrijwilligers getraakteerd op een rondvaart met de Groninger tjalk Hubertus over De Zaan en de Markervaart.

Glaasje erfgoed

We organiseerden een bezoek met rondleiding in het nieuwe Molenmuseum aan de Kalverringdijk voor onze leden op 24 september. In dit prachtige museum gaf de gids informatie over de belangrijke rol die de molens speelden in de ontwikkeling van Nederland vanaf de Gouden Eeuw.

Kennis delen met de Gemeenteraad van Zaanstad

We organiseerden een erfgoedmiddag voor raadsleden. Aanwezig waren 11 raadsleden, twee ambtenaren en de wethouder 'monumenten en erfgoed'.

Op deze vrijdagmiddag hielden we eerst twee korte lezingen, door Paul Vreeken en Peter Tange, over het belang van het behouden van het Zaanse erfgoed. In kleine groepen bespraken we enkele stellingen. Twee erfgoedambtenaren van de Gemeente Zaanstad, Lisa Constant en Jouke van der Werf, gaven er vervolgens hun reacties op.

Vervolgens liepen we langs monumentale panden vanaf de Vermaning aan de Westzijde naar de sluis.

Tijdens deze wandeling werd een toelichting op diverse panden en de omgeving gegeven door bestuurslid Paul Carree. Op de kade bij de sluis had Thijs van Roon een activiteit georganiseerd "Kijken en vastleggen wat je ziet". Hierdoor ervoeren we hoe verschillend men de omgeving kan observeren.

De geslaagde bijeenkomst werd afgesloten met een drankje en een hapje in de Oostzijderkerk.

Halfjaarlijks Platformoverleg voor erfgoedorganisaties Zaanstreek

Deze vergaderingen bestaan uit twee elementen; met elkaar in gesprek zijn door ervaringen uit te wisselen en te inventariseren op welke gebieden er gezamenlijk kan worden opgetrokken. De data:

Er waren elke keer ruim 20 vertegenwoordigers van erfgoedorganisaties aanwezig.

Bespreekpunten

- Erfgoedmarkt 2024 met het thema “Echt of nep”
- Zaanstad 50-jaar
- Informatieborden en -tegels met QR-code; inventariseren en herstellen
- Erfgoededucatie
- Gezamenlijke Agenda van de Zaanstreek (van Hessel Kraaij)
- Zaans Archief over auteursrecht
- Uitwisseling van activiteiten van de erfgoedorganisaties

Zaanse Schans en het overleg over knelpunten

Het Overleg Zaanse Schans is van start gegaan.

In dit overleg zijn wij, Vereniging Zaans Erfgoed, één van de vaste deelnemers naast ondernemers, bewoners, Museum Zaanse Molen, Zaans Museum en Gemeente Zaanstad.

We geven het bestuur van de Zaanse Schans gevraagd en ongevraagd advies.

Overleg met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

In dit overleg maakten we, samen met Historisch Vereniging Koog/Zaandijk, afspraken over het openstellen van het gemaal Het Leven te Zaandijk op 13 mei en op Open Monumentendag 10 september. Ruim 200 bezoekers mochten we ontvangen.

Vlaggenoverleg

Initiatief van de gemeente Zaanstad in het kader van het aanstaande jubileumjaar. De vlaggen en wapens van de voormalige Zaangemeenten werden van toelichting voorzien. Er werd geconstateerd dat een vlag voor Koog aan de Zaan ontbrak. Middels een oproep en een beoordeling kwamen we tot een voorstel voor de Gemeenteraad.

Grote Zaanse Geschiedenis Quiz

Ook dit jaar hielpen we mee met het organiseren van de Grote Zaanse Geschiedenis Quiz en het bedenken van vragen

In een uitverkochte Kleine Zaal van het Zaantheater gingen 20 teams met elkaar de strijd aan.

Het was weer zeer succesvol.

Bredenhofprijs

De Bredenhofprijs wordt tweejaarlijks georganiseerd. Alle boeken over de Zaanse geschiedenis die de afgelopen twee jaar verschenen, werden door een deskundige jury beoordeeld. In de Bullekerk werd de winnaar bekend gemaakt tijdens de Zaanse Geschiedenismarkt; Erik Schaap met zijn boek De Verraadster.

Tenslotte

Het zijn veel werkzaamheden die gedaan worden door een kleine groep van enthousiaste, deskundige leden.

We willen de groep vrijwilligers graag uitbreiden en hebben echt versterking nodig, zodat we nog meer activiteiten kunnen organiseren en beter over ons Zaanse erfgoed kunnen waken

In de verschillende werkgroepen kun je een wezenlijke bijdrage leveren op een deelgebied.

Uit dit jaarverslag blijkt weer dat onze activiteiten heel divers zijn.